

AH 3626
2021Z13897

Antwoord van minister Adriaansens (Economische Zaken en Klimaat)
(ontvangen 27 juli 2022)

1

Erkent u dat de verhuizing van DSM (Dutch State Mines) van Heerlen naar Maastricht een klap in het gezicht is van mensen uit de oude Mijnstreek, die in de afgelopen eeuw met bloed, zweet en tranen het bedrijf hebben opgebouwd tot wat het nu is? Kunt u uw antwoord toelichten?¹

Antwoord

Koninklijke DSM werd in 1902 opgericht als staatsbedrijf voor de steenkoolwinning in Zuid-Limburg, met als thuisbasis Heerlen. Zeker gezien deze historische binding heb ik er alle begrip voor dat de mensen in de regio het vertrek van het DSM hoofdkantoor naar Maastricht als een grote teleurstelling hebben ervaren.

2

Deelt u de mening dat het extra zuur is dat inwoners ook nog mogen meebetalen aan de verhuizing van dit bedrijf in de vorm van gemeenschapsgeld, 1,75 miljoen euro maar liefst voor een verhuizing naar een plek 25 kilometer verderop, en dat zonder te proberen het bedrijf voor Heerlen en de Mijnstreek te behouden? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord

Gegeven de context snap ik de ophef die is ontstaan over een mogelijke subsidie van 1,75 miljoen euro van de provincie Limburg aan een nieuw hoofdkantoor van DSM in Maastricht. DSM heeft aangegeven dat het, gezien alle commotie hierover, besloten heeft om af te zien van subsidies bij haar keuze voor Maastricht.

3

Hoeveel winst heeft DSM gemaakt in de afgelopen jaren en hoe verhoudt zich dit tot de miljoenen gemeenschapsgeld (1,75 miljoen euro van de gemeente Maastricht en 1,75 miljoen van de provincie) die wordt gestoken in de verhuizing?

Antwoord

¹ Heerlen woest om vertrek DSM, oud-koempels emotioneel, Maast... - De Limburger Mobile

De nettowinst van DSM bedroeg in 2019 € 764 miljoen, in 2020 € 711 miljoen en in 2021 € 858 miljoen. DSM heeft bij haar keuze voor Maastricht afgezien van de subsidies.

4

Waarom wil DSM weg uit Heerlen en de Mijnstreek?

5

Kunt u de motivatie die ten grondslag ligt aan de verhuizing toelichten?

6

Kunt u aangeven welke andere opties op tafel lagen?

7

Erkent u dat de flexplekken en duurzaamheidseisen waar DSM het over heeft ook prima in Heerlen gerealiseerd kunnen worden en dat de verhuizing meer te maken heeft met in het centrum van een grote stad te willen zitten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4, 5, 6 en 7

In het persbericht over de verhuizing heeft DSM aangegeven dat diverse mogelijkheden zijn verkend om de kantoreninfrastructuur in Limburg toekomstbestendig te maken. Dit heeft onder andere geleid tot de beslissing om het bestaande hoofdkantoor in Heerlen niet te heropenen. Er zullen wellicht ook andere criteria en motieven een rol hebben gespeeld in het besluit om het hoofdkantoor te verhuizen. DSM heeft aangegeven dat hiervoor meerdere locaties in beeld waren. Het is echter niet aan mij om hier verder op te reflecteren. DSM maakt eigenstandige afwegingen bij bedrijfsmatige beslissingen, ook waar het gaat om de locatie van het hoofdkantoor.

8

Ziet u ook de parallel met de geschiedenis, toen na de sluiting van de mijnen onder andere de Rijksuniversiteit Limburg (nu: Maastricht University) vertrok, waarvan de gevolgen in Heerlen en de Mijnstreek tot op de dag van vandaag voelbaar zijn? Kunt u uw antwoord toelichten?

9

Wat heeft dit besluit te maken met Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en als bedrijf wederkerigheid tonen aan de gemeenschap en recht doen aan sociale context en geschiedenis?

10

Erkent u dat het besluit getuigt van gebrek aan historisch besef? Kunt u uw antwoord toelichten?

11

Is het niet enorm cynisch dat, terwijl de gemeente Heerlen veel geld en energie in de sociaaleconomische inhaalslag investeert, van bovenaf door provincie en bedrijfsleven in een handomdraai een besluit wordt genomen met verregaande gevolgen voor Heerlen en de Mijnstreek, terwijl Maastricht als grotere stad niet bepaald verlegen zit om bedrijvigheid? Kunt u uw antwoord toelichten?

12.

Deelt u de constatering dat DSM niet slechts een historische band met de Mijnstreek heeft maar ook perfect bij het innovatieve karakter van de streek past (koploper op het gebied van onder andere duurzaamheid/mijnwaterenergie, bijdragen aan een sociale inhaalslag, etc.)?

Antwoord 8, 9, 10, 11 en 12

Zoals aangegeven in de antwoorden op vragen 2 en 3 snap ik de gevoelens in Heerlen over de aanstaande verhuizing van het hoofdkantoor. Het blijft echter een besluit van DSM zelf. DSM is in 1902 is opgericht als staatsbedrijf voor de exploitatie van steenkool in Limburg. Sinds sluiting van de mijnen en het vertrek van de overheid als aandeelhouder heeft DSM over de jaren heen meerdere grote transities doorgemaakt. Gedurende meer dan een eeuw is DSM getransformeerd van mijnbedrijf naar bulkchemie, fijnchemie, voeding en hoogwaardige materialen en in de laatste 20 jaar naar een bedrijf met een volledige focus op gezondheid, voeding en biowetenschappen. Het recente nieuws dat DSM haar laatste onderdeel in de materialentak heeft verkocht en voornemens is te fuseren met het Zwitserse Firmenich (fabrikant van onder andere geur- en smaakstoffen) markeert een volgende stap in DSM's transformatie naar een bedrijf dat wereldwijd leidend wil worden op het gebied van voeding en gezondheid.

Ingrijpende transformaties als deze zijn vanzelfsprekend van invloed op de strategie en bedrijfsvoering, maar kunnen ook gevolgen hebben voor productie- en kantoorlocaties. DSM-Firmenich heeft aangegeven dat het twee hoofdkantoren krijgt, waarvan één in Maastricht. Daarmee blijft het concern gelukkig aanwezig in de regio, misschien juist ook vanwege die historische context waarin het bedrijf ooit is ontstaan.